

[Holger Eriksen.]

i en nøddeskal drejer det hele sig om, hvorvidt den enkelte skal have mulighed for at tilegne sig de værdier, som andre, i dette tilfælde samfundet, har skabt. Må jeg minde om det tilfælde, der har været omtalt i aviserne, hvor et æret tidligere medlem af det høje ting købte en almindelig gård til en pris, der lå 14 gange over vurderingsværdien, og hvor den rå jord stod ham i 40 kr. pr. m². Inden der bliver anlagt veje, kloakeret o. s. v., og inden der bliver fortjeneste til køberne, vil man komme op på en fantasipris pr. m²; havde der skullet være betalt grundstigningsskyld, ville den vel have ligget på ca. 30 kr. pr. m². Mon der er nogen, der tror, at der i så fald var nogen, der ville have betalt det beløb, som nu blev betalt, og som medførte, at sælgeren pludselig blev millionær? Jeg er i hvert fald sikker på, at det ikke ville være tilfældet.

Jeg blev forleden ringet op af en mand, som meddelte mig, at han havde købt en byggegrund til en pris af 30 kr. pr. m². Nu havde han fået at vide, at den var belastet med 17 kr. pr. m² i grundstigningsskyld, og det, han nu ville have at vide, var, om denne ville bortfalde; thi — som han sagde — jorden var 30 kr. værd, men skulle han betale mere, ville han træde tilbage fra handelen. Hvad ville der i dette tilfælde være sket, hvis grundstigningsskylden ikke var blevet ophævet? Simpelt hen at sælgeren ville være blevet nødt til at reducere prisen til ca. 20.000 kr. Det tidligere nævnte eksempel fra Politiken viser også, at køberne ikke får nogen fordel af ophævelsen; det bliver sælgerne, der stikker det i lommen, som staten ellers havde taget.

Når man forsvarer den enkelte skødehavers ret til at tilegne sig en grundværdistigning, som andre har skabt, med henvisning til ejendomsretten, forekommer det mig, at man anvender den groveste karikatur, som et senere, mere udviklet retsbegreb vil vende sig voldsomt imod. Her er det simpelt hen udtryk for røvmoral. Der var en tid, da der i kirkerne ved de farlige kystområder blev bedt for, at der måtte komme mange strandinger, thi ilanddrevet gods blev betragtet som noget, kystbefolkningen havde ejendomsret til, især når der

ikke var overlevende, og var der nogen af den slags, kunne man jo også hjælpe dem over i en bedre verden. Det var det forhold, som gav Holberg anledning til at bruge udtrykket: befolkningen lever kristeligt og nærer sig af vrang.

Jeg nærer ingen tvivl om, at den tids pastor Gottschalek-Hansener og Axel Kristensener i den hellige ejendomsrets navn har protesteret voldsomt imod, at man skulle fjerne en sådan indtægtskilde; men derfor bliver det, man dengang foretog sig, jo ikke mere tiltalende i vore øjne. Det vil gå akkurat på samme måde med den indstilling, man har nu over for den samfunds-skabte grundværdistigning.

Men der foreligger et andet problem, som jeg gerne vil have belyst. Det er meddelt, at den afgiftspligtige grundstigningsskyld pr. 1. september 1964 må anslås til 8-9 milliarder kr. Jeg føjer til, at den formodentlig vil blive betydelig større pr. samme dato 1965, eftersom værdistigningen er fortsat i øget takt. En eftergivelse af grundværdistigningsskylden vil altså betyde en forering af denne størrelsesorden, ca. 10 milliarder kr., og det er det, man fra venstres og de konservatives side ønsker. Men stigningen fra 1960 til 1965 ville jo under alle omstændigheder udgøre en væsentlig del af dette beløb. Det, jeg nu ønsker at vide, er ikke, hvor meget staten årlig taber ved at give afkald på det nævnte beløb, for det er jo så forholdsvis let at udregne; men det, jeg efterlyser, er de virkninger, som en sådan eftergivelse vil få for renten og for lønningerne. Vi lider jo i høj grad under den høje rente, der ikke blot fordyrer byggeriet, men også produktionen i almindelighed, og jeg har egentlig aldrig set en virkelig undersøgelse af, hvad der er dens årsager. Når man siger, at der bygges for meget, så kan det jo under alle omstændigheder ikke være en udtømmende forklaring. Den 10 års beretning, vi modtog fra det økonomiske sekretariat, viser jo, at vore udgifter til boligbyggeri ikke er større end vore udgifter til biler. Hvorfor så ensidigt skyde på boligbyggeriet? Jeg ved godt, man siger, at det er derfra, de obligationer stammer, der får kurserne til at falde. Men et nyt spørgsmål bliver så, hvorfor udgifterne til byggeriet er så store. Det er en kendsgerning, at vi skattemæssigt yder enfamilieshusene store